

Castelltort

Calonge de Segarra

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Castelltort. Mirambell. 08281. Calonge de Segarra
Emplaçament	S'hi arriba per la N-14, on s'agafa un trencall a l'esquerra passat el km 21, abans de Conill.
Alçada:	748

Coordenades:

Latitud:	41.71903
Longitud:	1.46858
UTM Est (X):	372613
UTM Nord (Y):	4619714

Classificació

Número de fitxa	08036 - 57
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Medieval
Segle	XIII/XIV
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En els darrers anys ha caigut un mur de la façana sud (en una foto de l'any 2005 estava sencer). La resta del conjunt comença també a presentar problemes en l'estructura.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Defensa
Observacions protecció:	BCIN, 593-MH, R-I-51-5231, Decret , 22.04.1949, BOE .05.05.1949
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	IPA: 673
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil

Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. C/ Santa Maria, 1 - 08500 VIC
Autoria de la fitxa	Jordi Seró i Ferrer. [IN] SITU SCP
Data de registre de la fitxa:	dv., 21/06/2013 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un edifici aturonat, que per les seves característiques hauria estat un casal fortificat o casa forta, essent possiblement l'ampliació d'una anterior fortificació. S'observen diversos cossos, essent el més primitiu el que es troba a tocar del barranc. L'edifici es de planta rectangular, i consta de planta baixa, planta de pis i golfes. Els murs estan fets amb petits carreus irregulars de pedra, disposats horitzontalment. La coberta és a dues vessants (nord-sud) amb teula àrab. En el cos primitiu no s'observa cap entrada destacable, solament diverses finestres. La més destacada es troba situat a la façana est és una característica finestra del segle XIII-XIV. La finestra està composada d'una coronella doble amb una petita columna i capitell al centre. Cal esmentar que s'està començant a enrunar part de la façana oest. El cos adjunt per l'est, és una ampliació de l'edifici principal, i presenta unes característiques constructives similars al cos principal. Consta en aquest cas de planta baixa i planta de pis, i presenta una coberta a dues vessants (nord-sud) amb teula àrab. Té una entrada a la façana sud afegida posteriorment amb llinda de formigó i porta metàl·lica. En aquesta façana hi havia hagut una edificació que naixia d'aquesta tal i com es pot observar en les marques de la planta de pis. A la façana nord, hi trobem una entrada senzilla, i un pou rectangular fet amb carreus de pedra, on hi podem trobar la data incisa de 1897. Adjunt a la façana oest, hi trobem un altre cos que dona accés a la planta de pis de la casa, on es pot observar un gran arc de mig punt tapiat. L'entorn més immediat és caracteritzat per camps de conreu i boscos.

Història

El casal de Castelltort el trobem senyorejant una llenca de terra a l'extrem sudoest de l'actual terme de Calonge, entre el terme de Calaf i l'antic terme de Conill. El 1093 ens apareix documentada per primera vegada una torre de Castelltort. Al segle XII apareix com a castell termenat i és cedit per Sant Vicenç de Cardona a la seva filial de Sant Jaume de Calaf. Més endavant s'acabà integrant als dominis dels Cardona, i va esdevenir una quadra vinculada al terme del castell de Mirambell. D'aquest casal prové el llinatge dels Castelltort que el posseiran des del segle XII fins al XVII. Un membre notable en va ser Berenguer de Castelltort, que ostentava el títol de Ciutadà Honrat de Barcelona, i el 1389 fundava l'hospital de Castelltort a la ciutat de Cervera. Al segle XVII, Castelltort va passar a mans del Priorat de Sant Jaume de Calaf, que per poder explotar millor les terres més allunyades de la seva extensa propietat hi va aixecar la masoveria de la Casanova o Casanova dels capellans. La propietat de Castelltort continua en mans de Sant Jaume de Calaf i per tant, del Bisbat de Vic. L'actual masia de Castelltort és un gran casal de pedra de planta completament irregular, amb diversos volums i annexos que mostra una gran diversitat de moments constructius. Malgrat que fa segles que va perdre la funció militar, l'emplaçament, l'estructura, o les parets altes, massisses i tancades, li confereixen un aire de fortificació. Conserva una de les poques mostres a les nostres contrades de finestra coronella gòtica, amb trencaigües, llindes lobulades i una columneta amb capitell esculpit. A la mateixa façana s'adivinen restes d'una altra finestra coronella. El seu interior conserva l'espai de l'antiga capella de la Concepció, que ja fa anys fou secularitzada i destinada a usos agrícoles. Aquesta Capella no es troba documentada fins a la visita pastoral del bisbe Pasqual de 1685, però segurament té un origen molt més antic vinculat a la capella del primitiu castell.

Bibliografia

NADAL, Jordi. Treballs de seguiment historiogràfic del municipi de Calonge de Segarra (sense publicar).
AA.VV. (1992). Catalunya Romànica. Vol. XIX. L'Anoia. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana.

